

до Порядку планування та проведення
внутрішнього аудиту в Державній
архівній службі України

Методичні прийоми проведення аудиторського дослідження і методичні прийоми організації аудиторського дослідження

До складу методичних прийомів аудиторського дослідження відносяться:

- **фактична перевірка** – перевірка кількісного і якісного стану об'єктів аудиту, який встановлюється шляхом обстеження, огляду, обмірювання, перерахунку та інших способів перевірки фактичного стану активів;
- **підтвердження** полягає в одержанні письмової відповіді від відповідальних за процес для підтвердження точності інформації (наприклад, підтвердження дебіторської заборгованості);
- **документальна перевірка** – перевірка документів і записів, яка може бути формальною, арифметичною та перевіркою по суті;
- **спостереження** дає можливість одержати загальну характеристику об'єкта аудиту на підставі візуального огляду;
- **обстеження** – особисте ознайомлення із предметом дослідження;
- **тестування/опитування/інтерв'ювання** – одержання письмової або усної інформації від відповідальних за процес. Воно полягає у формулюванні переліку питань для оцінки об'єкта дослідження за відповідями, на які встановлюються фактори ризику та надається оцінка відповідності. Інтерв'ювання документується за наведеною нижче формою;
- **перевірка механічної точності** передбачає повторну перевірку підрахунків і передачі інформації;
- **аналітичний огляд** – вивчення важливих тенденцій та інших даних, що характеризують розвиток об'єкта аудиту, а також дослідження незвичних і неочікуваних змін у процесі реалізації його функцій. Аудитор на основі даних, отриманих в процесі аналітичного огляду, опитує керівництво та інших

посадових осіб про причини виявлених неочікуваних відхилень, а отримані відповіді потім досліджуються і підтверджуються;

- **аналітичні тести** – методи порівняння, як в абсолютних одиницях, так і у відносних (індекси, коефіцієнти, відсотки);
- **спеціальна перевірка** здійснюється із залученням фахівців вузької спеціалізації (наприклад, спеціаліст зі шляхового будівництва, технологи). Використовується для виявлення різного роду відхилень від норм та з метою доведення фактів порушень і відхилень;
- **формальна перевірка** полягає у візуальній перевірці правильності записів усіх реквізитів, у виявленні безпідставних виправлень, підчисток, дописувань у тексті й цифрах, у перевірці достовірності підписів посадових і матеріально-відповідальних осіб;
- **арифметична перевірка** документів полягає в перевірці правильності розрахунків у документах, облікових регістрах і звітних формах;
- **перевірка документів по суті** дає змогу встановити законність і доцільність операцій, правильність відображення операцій на рахунках.

Основними методами організації аудиторського дослідження є: суцільна (документальна і фактична), вибіркова, аналітична, комбінована перевірка.

При суцільній перевірці перевіряються всі масиви інформації без винятку щодо даних, систем та процесів, які відбулись за період, що досліджується. На підставі суцільної перевірки аудитор робить висновок про достовірність, доцільність та законність відображення в бухгалтерському обліку і звітності дій і подій, здійснених за весь період, який досліджується. Такі перевірки є найточнішими, а ступінь ризику невиявлення зводиться до мінімального. Вони застосовуються для встановлення доказів та визначення заподіяної шкоди в результаті шахрайства.

Вибіркова перевірка передбачає застосування аудиторських процедур менше ніж до 100 % масивів інформації, які дають змогу внутрішньому аудитору отримати аудиторські докази і, оцінивши окремі характеристики вибраних даних, поширити дієвість цих доказів на всю сукупність даних. Ризик невиявлення збільшується, оскільки за межами вибірки можуть залишатися факти порушень та помилок. Тому, аудитор повинен уважно формувати вибірку з урахуванням мети аудиту, сукупності даних (генеральної сукупності) і обсягу вибірки. Вибіркова повинна бути репрезентативною, тобто відображати всі основні властивості генеральної сукупності. Вибірковий метод перевірки дає змогу внутрішньому аудитору з найменшими витратами отримати

результат про довіру до системи внутрішнього контролю об'єкту внутрішнього аудиту та скласти думку про достовірність, доцільність і законність господарських операцій, відображених у бухгалтерському обліку і звітності.

Якщо у ході вибіркового дослідження встановлені серйозні порушення або помилки, то відповідна сукупність інформації повинна бути перевірена суцільним методом.

Аналітична перевірка – це оцінка фінансових показників за допомогою вивчення вірогідних залежностей між ними.

Комбінована перевірка – це поєднання суцільної, вибіркової та аналітичної перевірок.

Приклад оформлення інтерв'ю:

Результати інтерв'ю з керівництвом та посадовими особами
об'єкта внутрішнього аудиту, які відповідають за функції, процеси,
що охоплюються внутрішнім аудитом

Дата:

Приміщення:

Представники об'єкту аудиту:

Аудиторська група:

Мета інтерв'ю:

Запитання 1:

Відповідь 1:

Запитання 2:

Відповідь 2:

Запитання 3:

Відповідь 3:

Та ін.